

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—

Fél évre 5—

Negyed évre 2-50

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttér példára 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITA JÓZSEF.

Kiadó és Iptalrajdos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A háború értékes tanulsága.

Sok olyan dologra tanított meg a háború, melyet a bekövetkezendő béke idején előnyösen fogunk értékesíthetni. A sok közül egyike a legértékesebbeknek bizonyára az, hogy leszoktunk az ideges kipróbálástól és a türelem erényében gyakoroljuk magunkat.

Egyes emberek, mint népek életében, a rendíthetetlen bátorság és el nem lankadó tetterő mellett nagy fontossággal bír a helyes mérséklet és a kitarító türelem.

A háború is megmutatta, hogy sokszor jutunk oly helyzetbe, amikor különféle kellemetlen hatások sebzik meg lelkünket, melyeket sem visszatartani, sem tőlük menekülni nem áll hatalmunkban. Nem marad más hátra, mint azokat békén elviselni.

Vannak testi és lelki fájdalmak, melyek ellen éppen semmit sem tehetünk, semmi más orvosságot nem használhatunk a férfias türelemnél.

De mindennek fölött ama számtalan akadállyal és küzdelemmel nélkülözhetetlen a bölcs mérséklet és a kitarító türelem, melyekkel mindannyiszor találkozunk, valahányszor valamely magasabb célt elérni igyekezünk. Éveken keresztül tartó nehéz munkánk minden sikerét meghiusíthatja és egészen elűthet célunktól egyetlen egy elcsúszott lépés, ha a meg nem fékezhető türelmetlenség nem engedi bevárni a kedvező pillanatot.

Vannak emberek, kiknek lelkét a legnemesebb eszmék hevítik, van erő és bátorság is keblükben a cselekvésre, küzdelemre, de évek hosszú során át tétlenségre vannak a sors által kárhoztatva. Az ő idejüket egy későbbi jobb jövőndő rejtegeti. Akik ezt bevárni nem elég erősek, kiket az ereikben forró cselekvési vágy idő előtt kifőrti készlet: sikertelenül emésztik fel tehetőségüket és visszaszerezhetetlenül eljártak szerepüket.

Senkinek nincs nagyobb szüksége a türelemre, mint éppen annak, aki előrehaladni akar, akit az emberiség boldogításának és előbbvitelének nagy igéje lelkesít, akinek keble telve van magas szilveszterekkel és szép reményekkel.

Van idő — mint most is, — amikor köröskörül sötét felleg borítja az eget és tikkasztó lég nehezedik az élők keblére, amikor ármány és cselszöves titokban szőtt hálójával alattomos ellenségek életerőnk szabad kifejtődését megkötöni igyekeznek. Ilyen időben a jogos önvédelem bátorságával párosulnia kell a türelemnek és reménységnek. Mert a lelki világban is eljön bizonyos idő után a tavasz, mikor a felszabadulás üdítő szellője megtisztítja a levegőt.

De nemcsak azért szükséges a türelem, hogy az időelötti hirtelenkedés miatt a célt ne veszítsük el, hanem szükséges még abból a szempontból is, hogy a lélek öntüzetben meg ne emészsze magát. A türelmetlen önmaga ellen kezd küzdelmet, önmaga ellen fordítja erejét, melyet más ellen nem hasz-

nálhat s ez ellankasztja, elyengíti a lelket. A türelem azonban olyan, mint a pihenés, általa megkíméltetik, sőt gyarapítatik az erő és képesség.

Türelem nélkül nincs szorgalom, nem képzelhető semmiféle kitarító törekvés és nem sikerül semmiféle dolog az életben. Gyakran megcsig, hogy előretörő győzelem-szomjazók eelő az egy ideig hátráló türelem ragadja el a véggyőzelem babérait.

Van azonban gyáva, szolgálai türelem is, mely nem lelki erőből, hanem vagy hideg közönyből, vagy minden magasabb önérték nélküli féltékenységből hordozza a sors és mások csapásait. Ez nem erény, hanem az emberi lélek szánandó elsüllyedése. Ennek nem kell jobb jövőndő, melyben jogat visszakövetelhesse. Nem is méltó rá. Az ily lélek egykedvű, soha sincs igaz öröme, derűltége nem lehet, természetesen valódi nyugalma sem.

De ama másik, magas szilveszter türelem mindig derült és még könyek közt is mosolyog. Hasonlít az ahhoz a bérchez, amely nemcsak a viharok zugó csapásait állja ki rendületlenül hanem fejét a fellegek fölött a nap fényzőnében fűrésztel. De ez is csak halvány képe annak a főségnak, melyet az emberi szellem férfias türelme és kiltartása által elérni képes.

Ebben a fenséges türelemben kiltünni hazafias kötelességünk most mindannyiunknak.

Amióta . . .

Amióta megláttalak

— Edes Reménységem! —

Mintha nem von' fény, ragyogás

A csillagok égen.

Mintha a sok csillag fénye

Ott égne szemedben . . .

Amióta megláttalak,

Azóta rab lettem.

Nem kívánok én sohasem

Mást a jó Istentől,

Csak azt az edes szerelmet

Vergődő szívemből

— Apolgtatva, nemesítve, —

Ne hagyja kivesseni . . .

Nem kívánok én egyebet

Az Istentől, csak Tégedet

Igazán szeretni.

—k.

Hadi jegyzeteim.

Irtá: Kelemen Ferenc.

A pirománi rejtett csirkék.

Mikor az én menetszámban Szerbia földjére ért, ellenség, jó barát már kétidben végig hengergett a Száva parti helyiségeken s a gyéren visszamaradt lakosság is már csak rejtett eledelek maraszából táplálkozott. A különben gyakori sermészalók úresen álltak; szárnyas állatok eltün-

tek; ökröket teheneket vagy mi, vagy a szerbek elhajtottak. A félig leégett házak közül rongyos félvad emberek bujkáltak elő, akikről kiabálóan rítt le a háborús nyomorúság s akik néha napokon át étlen-szomjan gubbaszkodtak porráégett fakuckók megmaradt téglakeményei előtt . . .

Napokon át ilyen százalmas képek tárultak szemünk elé. Nem volt szívem megengedni, hogy mindenre kész bakáim e szerencsétlen lakosságot még inkább nyomorítsák. Eltitoltam nekik az ő legkedvesebb foglalkozásukat: a rekvirálást. Lassanként azonban teljesen elfogytak élelmiszerkészleteim s az immár éhező bakasereget nem lehetett többé a keresztény tanítás megígéivel táplálni: a korgó gyomorok hús és kenyér kellett s ezt csak rekvirálással lehetett előteremteni.

Ilyen hangulatban érkezünk meg egy decemberi délután Pirománba, ebbe a békeidőben elég gazdag szerb faluba, melyet azonban most ugyancsak tönkretett a háború. Az út két szélén álló házak összefüv, tetők legvége, ablakok beverve; egy kis alacsony cseréptető házikó előtt egy benyomott Wertheim kassa, benne cirilbetűs postatakarékpénztári könyvecske . . .

Bakáimat a házak megmaradt romjai alatt bekvártélyoztam s aztán két patroullit küldtem az ennivaló rekvirálására. Negyedóra múlva már nagy szénarakás hatalmas lángnyelvein perzselődött egy jó zsiros szerb koca, melyet 30 koronás nyugtával fizettem ki egy sopánkodó szerbiának.

A bakák ragyogó ábrázattal állták körül a fényesnek ígérkező fehér falatot s már jó előre nagyokat nyeltek az olcsó szerb pecsenyéből . . .

A szolgálom egy kis szatócsüzlet romjai között talált számomra lakást. Az öreg háziszáda segítségével kissé rendbe hozta a szobát s aztán ő is ennivaló után nézett. Tapasztalt szeme ismeretlen nagy kincseket sejtetett meg a szoba egy sarkában felhalmozott lim-lom alatt; de a vén szerb sírva csak azt hajtogatta, hogy »Gospodar nemam ništa, odnela naša vojska, vaša vojska . . .« A szolgálom nem nagyon hatotta meg ez a siránkozó hang s már is hozzáfogott a nagy rakás holmi szétszedéséhez.

Céltalannak találtam a nagy kutatást s így eltitoltam tőle. Kedvetlenül csóválta fejét s egyéb dolga után látott . . .

A sötét decemberi délutánra hamar beállt az este s a fáradt katonákkal együtt én is rövidesen ledőltem. A szolgálom mellettem fektűt a földön s látszólag jóízűket hortyogott. Hamarosan mély álomba szenderültem s álomban szép, kívánatos csirkehúst vacsoráztam.

Egyszerre csak valami barátságos nesz ült meg a fülem, felülök fekhelyemen s hallgatódzom. Mintha valami lágy csirkeakkordok szálltak volna ki a lim-lom alól.

Felkeltem Savat s figyelmeztettem ez örvendetes meglepetésre. Ó nyomban utána nézett a »munkának« s rövid néhány pillanat múlva újjongó üdvözléssel két pár ellenséges érzelme, de mindamellét jól táplált csirkét hozott elibám.

Igy lett a pirománi szép álomból még szebb valóság.

Ferencz József halála.

A grandiózus és emlékezetes gyászünnepek utolsó aktusa a hatalmas gyászistentisztelet volt, melyet az elhunyt jószágos király lelkiüdvéért Piffi bécsi bíboros hercegérsek nagy papi asszisztenciával tartott. A hercegérsek ez alkalommal abszolúciót osztott. A requiemzen udvari és állami méltóságok, a város képviselői és más előkelő személyiségek jelentek meg.

Gyászmise Budapesten.

A boldogult király lelkiüdvéért az országos ünnepi rekviemet dec. 4-én tartották meg a budavári Mátyás templomban. A templomot gyászpompával ékesítették fel. A templom berendezése és feldíszítése körülbelül oly motívumokkal történt, mint Bécsben. Hatalmas katalak állott a főszentély előtt koporsóval, melyen az udvari előírás szerint el voltak helyezve a koronák másolatai és egyéb jelvények. A főszentély padsoraiban foglaltak helyet a kormány tagjai, az országház elnökei, alelnökei, a magyar udvari főméltóságok és egyéb méltóságok, a főváros képviselői, a főkonzulok, belső titkos tanácsosok, a katonaság képviselői, a csillagkeresztes és palotahölgyek. Az ünnepi gyászmisét Csernoch János dr. esztergomi hercegprimás tartotta lényes segédlettel.

IV. Károly király a hadsereg élén.

Ő cs. és ap. királyi felsége legkegyelmesebben a következő hadsereg- és hajóhadparancsot bocsátotta ki:

Felsőgójaim gyakorlásában átveszem a hadsereg főparancsnokságát és egyúttal egész hadseregem és hajóhadam összes haderejének főparancsnokságát. Helyettesemül a hadsereg főparancsnokságban Frigyes kir. herceg tábornagyot rendelem.

Bécs, 1916. december 2-án.

Károly sk.

Ő csász. és ap. kir. felsége, aki a ma közzétett hadparancsával átvette a hadsereg főparancsnokságát s ezzel a fővezérletet az egész véderő fölött, dec. 2-án udvari különvontattal érkezett meg a hadsereg főparancsnokság székhelyére. Őfelsége a lakosság őromujongásától üdvözölve abba a kastélyba ment, ahol Frigyes főherceg lakik és csendes misét hallgatott Őfelsége ezután fogadta a hadsereg főparancsnokság és tisztjeinek bemutatását. Őfelsége egyúttal meghallgatta a vezérkar főnökének első jelentését is.

A koronázás.

A koronázás a végleges megállapodás szerint december 30-án történik. A koronázás a Mátyás templomban folyik le, a király az országos esküt a Halászbástyán teszi le s a kardvágást a Szentháromság terén rögtönzött koronázási dombon eszközöli. A koronázási szertartás részletei már véglegesen megállapítottak. A háborúra való tekintetből a koronázás, külső fényében ugyan nem, de arányaiban kisebb méretű lesz, mint 1867-ben volt. A királyi pár a koronázásra december 27-én érkezik Budapestre, de a gyász miatt dec. 30-án már visszautazik Bécsbe. A királyi pár azonban az ország-

gyűlés, s a főváros tisztelgése okából a karácsonyi ünnepek előtt is leutazik Magyarországi székesfővárosába.

Jegyezzünk a hadikölcsönre.

Az új hadikölcsön kibocsátása megtörtént s rá az aláírásokat is megnyitották a múlt héten. Itt van tehát a cselekvés ideje, amelynek három hétnél is többre nyúló határai között mindenkinek bőven kínálkozik az alkalom, hogy úgy a jegyzésben való részvétellel, mint a jegyzésre való ösztönzés útján kivégezzék a hazafias köteleesség teljesítéséből.

Eddig szerzett tapasztalataink után akadhatalom, aki feleslegesnek mondja ezt a buzdítást. A nemzet e rettenetes küzdelemben úgy a harcveronalainkon, mint a front mögött úgy állta meg helyét, hogy nagysága előtt valóban meg kell hódolnia jóbarátunk és ellenségnek egyaránt. Csak ki kellett adni a jelszót s jó vagy rossz időben vér- és vagyonáldozatunk nem ismeri határt.

És mégsem igaz, hogy a buzdítás felesleges volna. Nem bizalmatlanság vagy az eredményben való kétségkedés teszi szükségessé, hanem a háborús helyzet, mely a küzdelemnek mai stádiumában erőnk teljes megfeszítését parancsolja ránk. Az, hogy megingathatatlank vagyunk, ellenségeink példátlan erőfeszítésre sarkalja s éppen ezért ebben az életré állított helyzetben nekünk annyira kitarotknak kell bizonyulnunk, hogy ellenségeinknek még ez a legvadabb kétségbeesése is hatástalanul pattanjon vissza rólunk.

Látjuk, hogy a siker katonáinkon nem mulik. Iszonyatos megpróbáltatásokat kell kiállaniuk, de kiállják és feltartóztatlanul nyomulnak az ellenséges országokba mind beljebb és beljebb. És mikor ellenségeink nem bírnak velük, mi vetnénk nekik diadalmas utjukban gáncsot szűkmarkuságunkkal?

A döntés int felénk, ezt egy pillanatra se feledje senki. Ez lebegjen mindnyájunk szeme előtt és ennek a jelentőségétől át és áthatva úgy tegyük magunkévá az ötdik hadikölcsön sorsát, hogy ezzel egyben talán a nemzet sorsa fölött is döntünk.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

K Ü L Ö N F É L É K.

Összel.

*A letarolt hervadt mezőkre
Ráfújt már az őszi hideg,
Zuzmarákat rajzol a fákra,
Száras a galy, nincs levele
A lomb lehullt, hervadt virágnak
Elszállott színe, illata.*

*Gyász mindenütt, nagy csend a légben
Meggúnt a madarak dala.*

*A fázós Nap bágyadt sugara
Nem játszik arany színeket,
Melegével nem járja átál
S nem pocsditi a sziveket — —
Elmult a nyár!*

*. . . . Az őszenek képe
Igy hirdeti az elmúltást,
„Fut!” van írva keretére
S mi várjuk a megújulást.*

*Csak átmenet, mert csak változat,
Mint egy szonáta hangjai,*

*A víg után lassu akkordok,
Miket zenében hallani —
S után újból riadva tör ki
Egy-egy erőteljes futam
S újra nyár van, sugar, meg illat
S az égálja sem hangtalan*

*Oh én hiszem a tulvilágnak
Szép meséjét, mely boldogít,
Föltámadunk, bizvárt reményem
Erős várom nekem a — Hit!*

Zombory Gyula.

— **Halálozás.** Tus Antal m. kir. szőlőszeti és borászati közp. felügyelő, a tapolczai m. kir. vincellériskola igazgatója, november 25-én, életének 57. évében hirtelen elhunyt. Tus Antallal a vincellériskola s a szőlészeti ügye nagy veszteséget szenvedett, mert Tusnak ezen a téren elévülhetetlen érdemei voltak.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közokt. ü. m. kir. miniszter Dekány Mihály budapesti VI. ker. áll. tanítónőképző-int. tanárt a II. ker. tanítónőképző-intézetbe helyezte át.

— **Uj plebános.** A sokáig adminisztrátorral betöltött katori plebánosi állást a vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint kegyúr, október 28-án töltötte be véglegesen. A miniszter a szentszék előterjesztésére Ehrenreich Nándor dékánfalvai plebánost helyezte át Kotorba. Ehrenreich Nándor plebános december 3-án foglalta el új állását. Nagy az öröm Kotorban, de mindenfelé Muraközben, hogy a katori plebánit a hazafias érzésű Ehrenreich Nándor kapta meg.

— **Iskolai gyászünnepély.** Néh. Ferenc József királyunk halála alkalmából Felsőmuraköz áll. iskolái is gyászünnepélyt rendeztek. Az ünnepélyt megelőzte a halotti szt. mise Stridóváron, melyen a növendékek fekete zászlók alatt, tanítóik vezetésével megjelentek. Stridóváron az emlékbeszédet Hegedüs Eteleka tanítónő tartotta, míg az énekszámokat Csere Sári és Balga Irén tanítónők adták elő a növendékekkel. — Ráczkanizsán Tihanyi Lajos ig. tanító emlékezett meg a hazánkat ért nagy gyászról.

— **Közgyűlés.** A »Csáktornyai Társas-kör« saját helyiségében jövő vasárnap, azaz december hó 17-én délután fél hat órákor választmányi, hat órákor pedig rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés a választmány 1916. évi működéséről. 3. Pénztárosi jelentés a társasokról 1916. évi pénztárállapotáról. 4. Az 1917. évi költségvetés megállapítása. 5. Hírlapok albérléte adása. 6. Tisztújítás. 7. Esetleges indítványok. — Az elnökség ez uton tiszteletteljesen kéri a társasokról bel- és kültagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

— **Magyar tanítók és lelkészek a háborúban.** A háború kezdete óta hadbavonult és katonai szolgálatot teljesít 2481 áll. tanító, nem állami 13600. Ezek közül a harctéren elesett 360, hadifogságba esett 106 tanító. A harctéren bátor és vitéz magatartásáért kitüntetést kapott 111 tanító, és pedig vaskoronarendet 1, vaskeresztet 1, signum laudist 6, aranyvitézségi érmet 6, nagy ezüst érmet 26, kis ezüst érmet 49, koronás ezüst érdemkeresztet 9, hadi ékítményes érdemkeresztet 2, vasérdemkeresztet 2 tanító. Lelkész 2736 teljesített katonai szolgálatot. Ezek közül meghalt vagy megsebesült, illetőleg megbetegedett 234. Kitüntetésben részesült 725 lelkész.

— **Jóteköny mozielőadás.** A Vöröskereszt egyeslet csáktornyai fiókja az egyeslet járára december 13-án délután jóteköny mozielőadást rendez. Előadatik János vitéz, melynek gyönyörű filmei híven reprodukálják a szcenériát, mely ezt a szindarabot határossá s mindenfelé oly kedvessé tette. Az előadás a Csáktornyai Mozgó helyiségeiben dec. 13-án folyik le és pedig három ízben: d. u. 3 órakor rendes helyárok mellett s d. u. 5 és este 8 órakor felemelt helyárokkal. Az árakat falragaszok útján hozza az elnökség köztudomásra. A tiszta jövedelem a Vörös keresztgyeget csáktornyai fiókjáé lesz, mert a helyiséget, villanyt, sőt a személyzetet is a gőzmalom díjmentesen bocsátja az elnökség rendelkezésére. Nagyobb jövedelem biztosítása céljából az egyeslet elnöksége fölülfizetéseket is elfogad, melyeket hirtelint nyugtáz. Jegyek előre válthatók Pethő Jenő gyógyszerárában. Mellesleg megjegyezzük, hogy a karácsonya felállításától az előadástól teljesen független. A karácsonyfát a helybeli katonaság állítja fel. A katonaság ebbeli nemes törekvését az egyeslet erkölcsileg csak támogatja. Anyagiilag annyiban, hogy erre a célra 100 K-t utalványoztatott ki az elnökséggel.

— **A szervi beteg katonák hazabocsátása.** Azok a katonák, akik a póttesteknél súlyos betegségek miatt könnyű szolgálatot teljesítenek s bajuk miatt keresetképeségük is akadályozva van, egy kibocsátott honvédelmi miniszteri rendelet értelmében, felülvizsgálat után, a népfölkelési kötelekből elbocsátandók, mint olyanok, akik erre a szolgálatra alkalmatlanok.

— **A herceghalmi karambol.** A dec. 1-én Herceghalom mellett történt szerencsétlenség 71 áldozatot követelt. Ennyien haltak meg azonnal s utóbb sebesülésük folytán. Vida János mozdonyvezetőt letartóztatták, mert minden jel arra vall, hogy az ő vigyázatlansága miatt történt a szerencsétlenség.

— **Bukarest bevétel.** Az oláh hadjárat fényesen közeledik vége felé. A nyomorú ellenség, erdélyi hősiessége és gyalázatai után, egyre szenvedni súlyos vereségeit. Nemcsak Erdélyből verték ki, de saját országából is már jó harmadrészt elfoglalták dicső csapataink. Mackensen dél felől, Falkenhayn észak felől mérte rá egymás után a halálos csapásokat. Előbbi a Dunán átkelt, utóbbi pedig a szorosokon át törtetett előre s Gyurgyevó, Turnuszeverin, Alexandria, Krajova, Rimnik Valcea, Campolung, Pitesti, Targovistea, Sinaia és Ploesti bevétel után rákerült a sor magára Bukarestre, melyet Mackensen december 6-án foglalt el. A hős oláhok alig védtek fővárosukat. Mackensen fogadtatása fényes volt Bukarestben, gondoskodott erről a körülbelül 40 ezerre rugó internált magyar, osztrák és német, akiket azért koncentráltak Bukarestben, hogy miattuk a léggömbök a várost ne bombázzák. Sietségökben azonban itt felejtették őket s így az internáltak további szenvedéseiktől megszabadultak. A gyalázatos oláhok eddig 774 fogoly tisztet, 107 ezer katonát és 448 ágyút veszítettek el; halottakkal és sebesültekkel együtt 300 ezerre rugó veszteségük.

— **A fejenkénti cukoradagok megállapítása.** A Közéletm. Hivatal nyilvánosságra hozta, hogy a cukorjegyrendszer életbe lépni fogja ugy Budapest, mint az egész

országban. Értesülésünk szerint Budapest fejenként és havonként egy kilogramm cukrot fognak az erre kijelölt helyeken a cukorjegyek ellenében kiszolgáltatni. A vidéken a fejadag a lakosság életviszonyai szerint különböző lesz, de általában kisebb, mint Budapest. Valószínűleg fejenként és havonként 80 deka lesz a legnagyobb és 60 deka a legkisebb adag.

— **Szigoru rekvirálás.** Az orsz. élelmezési Hivatal újabb szigorú rendeletet bocsátott ki, mely szerint minden törvényhatóság területén egy hónapon belül rekquirálni kell az összes gabonaneműket, őrleményeket és hüvelyeseket. A végrehajtó közegnek jogában áll minden helyiséget át-kutatni a kérdéses élelmezési cikkek után. A visszaélések a legszigorúbb büntetéseket fogják maguk után vonni.

— **Bárd-féle Karácsonyi Album.** A lapunkban már hirdett Bárd-féle hirdetésre újból hívjuk fel olvasóink figyelmét. A Bárd-féle zenealbum nemcsak tartalmánál, hanem fényes kiállításánál fogva is a legdíszesebb karácsonyi ajándékok sorába fog tartozni. Ép azért szerezzé is be mindenki s rendelje meg (Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 4.) a legsürgősebben, mert csak korlátozott számban bocsátatik a könyvpiacra.

— **A menekültek visszautazása.** Az oláhoknak Erdélyből való kiűritése óta, az elmenekült erdélyiek fokozatosan visszatérhetnek hazájukba. Legutóbb a Petrozsényi és Vulkán vidékéről valókról gondoskodtak visszautazás tekintetében, legújabbban pedig azt közli a miniszter, hogy a hadsereg főparancsnokság engedélye alapján a Fogaras, Brassó, Sepsiszentgyörgy, Csikszere, Gyergyószentmiklós, Maroshévíz és Ratisnya községek elmenekült lakói térhetnek vissza Erdélybe. Ezzel a mi menekültjeink is visszautazhatnak mind, mert ezek legnagyobb részét Vulkán és Petrozsény vidékére valók.

— **Hadifoglyoknak nem lehet csomagot küldeni.** A postahivatalok december 6-ától bezáróan 24-éig a svéd és a németalföldi közvetítő szolgálat ideiglenes szünetelése miatt hadifoglyoknak és internáltaknak elengedélyezett külföldre szóló csomagokat nem vesznek fel.

— **Uj kukorica árak.** December 1-én új kukoricaárak léptek életbe. Ezek az árak előleges megállapodás értelmében a következők: közönséges és kevert kukorica csőves állapotban 27-80, morzsolva 35-50 K; fajtengeri csőves állapotban 30, morzsolva 38-50 K. Január 1-én újból emelkedik a kukorica ára.

— **Óriási élelmiszerkészletek.** Multkor megírtuk, hogy a rendőrség Nagykanizsán, mennyi elrejtett cukrot és petroleumot felfedezett egyes fűszerkereskedésekben. Nagykanizsára sokszorosán ráduplázott Nagyvárad. Hallatlan mennyiség az, mit egyes élelmi cikkekkel ott összehalmozgattak s a fogyasztó közönségtől elvontak — spekulációból. Lapok jelentése szerint ott a múlt héten egy üzlethelyiségben 4 1/2 vagon szappant, 1 vagon diót, 100 hl bort és 30 mm csokoládét találtak. Másutt meg 16 mm mézet, 20 mm gyertyát, 20 mm diót, egy helyen pedig 20 ezer K értékű szalámit fedeztek fel.

— **Denaturált szesz.** A m. kir. pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, melyben a denaturált szesz árusítását szabályozza. A denaturált szesz ára viszontelárusítás

céljából hordó nélkül legfőlebb 225 K, ipari vállalatok részére hordókban legfőlebb 225 K, palackokban 260 K hfokonként. Kisárusok a szeszt 100 hfokonként legfőlebb 340, palackokban legfőlebb 265 K-ért kapják s eladhatják literenként 280 (üveggel), kimérve 260 K-ért. Az iparvállalatok csak akkor kaphatnak den. szeszt, ha kötelezettséget vállalnak arra, hogy a szeszt csak ipari célokra használják fel. Az árakat feltüntető árjegyzékek az üzletekben feltűnő helyen kifüggesztendők.

— **Kávéhány.** A háborús viszonyokból kifolyólag a kávéközpont a legnagyobb takszükségletre hívja fel a kávéelőgyasztó közönséget. A kávéközpont szerint fogyasztásra fejenként 10 dekanál nem juthat több a kávéból egy egész esztendőre. Ezért úgy határozott a központ, hogy a felosztásra kerülő kávéból 1—1 nagykereskedőnek mindössze ötven kg. kávé juttathat. Ez év vége előtt több kávé nem kap a központ.

— **A szappan maximálása.** A szappan árát is maximálták. A hivatalos lapban megjelent rendelet értelmében a mosószappan kgjára a gyár részéről történő eladásnál 380 K, a részleteladásnál 1/2 kgos darabonként 208 K, 1/4 kgos darabonként 104 K és 1/8 kgos darabonként 52 fillér. A mosóporért követelhető legmagasabb ár kgként a gyár részéről 80 f, részleteladásnál 1 K. Dobo vagy papircsomagolásban a gyár részéről 150, részleteladásnál 2 K.

— **A nikkal huszfillérek bevonása.** A nikkal huszfillérek december 31-én a magánforgalomban elvesztik fizetőképességüket. A pénzügyigazgatóságon felhívják a közönséget, hogy ezeket az érmekeket az állami pénztáraknál mielőbb szolgáltatassa be, illetőleg ezeknél, vagy az Osztrák-Magyar Bank intézeteinél vas huszfillérek ellenében torlódás elkerülése végett minél előbb váltsa be.

— **Felemlik a hadisegélyt.** Az állami hadisegély nagyságának megállapításánál eddig az volt az irányadó, hogy az összeg nem haladhatja felül a hadbavonult átlagos napi keresetét. A hét—nyolc gyermekes család is annyit kapott, mint a két—három gyermekes család. Ezt a rendszert most megváltoztatják, a hadisegélyt a családtagok számának arányában felemlik. A hadisegély fokozottabb felemlése a négytagu családnál kezdődik.

— **Katonák házassági engedélye.** A hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter rendeletet adtak ki, amely szerint megengedik, hogy mindazok, akik a háború tartama alatt tényleges szolgálati kötelezettségüknek eleget tesznek, vagy pedig mint póttartalékosok az első katonai kiképzésben részesülnek, tényleges szolgálati kötelezettségük letelte, illetve első katonai kiképzésük befejezése után katonai hatóság engedély nélkül házasságot köthessenek.

Szerkesztői üzenet.

P. V. Kotor. Sajnáljuk, hogy a beklüdtött cikket oly későn kaptuk, hogy a lapban már nem közölhetük. De azért az öröndetes eseményt röviden érintettük. Magát a közlémenyt pedig jövő számunkban hozzuk egész terjedelmében.

Szeretettel adományokat kér a Hadisegélyező Hivatal!

Átvételi különítménye, IV. Váczi utca 38 sz.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imajo poslati na ime urednika v Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sándora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđiljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cĕna je:
Na cĕlo leto K 12.—
Na pol leta 6.—
Na četvert leta . . . 3.—
Pojedini broji koštaju 30 fill.

Obznane se poleg pogodbe i faj rađunaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

Cĕna jednih brojov od 1-ga decembra 30 fillerov.

Bukarest, Ploesti i Sinaja smo zadobili.

Konaĕno preobladanje rumunjskih šereĝov se približuje.

1200 rumunjskih vojnikov polovljenih pri Kampelungu. - 2400 rumunjskih vojnikov smo polovili pri Giurgiu. - 3600 rumunjskih vojnikov zarobljenih vu zadnjih dnevih novembra. - Rumunjski kralj i vlada je vu Jassi pobeĝla iz Bukaresta. - Pri Argesul zvanim potoku smo 2500 rumunjev polovili 1-ga decembra.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. I.) Naši pak savezniĕki šereĝi su i vu prošim tjeđnu s vitežtvom svojom borili se s rumunjom, na njega navalili, da ga putuĕju i naplatiju mu njegovu vkanj-
ljivost, s kojom nas je predal našim neprijateljemo i da mu povrneju onu neĕemurnost, s kojom je više erđeljskih obĕinah zeđgal i mirne ljude poklal, vnoge pak sobom odnesel vu suzanjstvo.

Kak da bi nam gospodin Bog pomagal svojom velikom zmožnostjom, tak lĕpo napređuju prama glavnomu varašu Rumunjske, Bukarestu naši i savezniĕki šereĝi. Novembra meseca zadnjega dneva je vre naša vojska, koja je stala pod zapovedniĕtvom nadhercega Károly Ferenca, (vezda vre našega kralja, Njegovoga Veliĕanstva.) do Kampolunga, drugi šereĝi pak do Pitesti zvanih varašov su dospeli. Vu Kampolungu su naši vojniki vu suzanjstvo odegnali 17 oficirov i 1200 vojnikov, odzeli su 7 štukov i vno-
go municije.

Vojska nemškoga generala Mackensena, koja je vu ĕetirih mĕstih prek Dunava si mosta zazidala, pak vu Rumunjsku vdrla, je vre do Giurgiu dospela i polovila 43 oficirov, 2421 rumunjskih vojnikov, odzela 36 vekših i 7 menjših štukov, pak 7 mašinastih puškah i vno-
go municije.

Vu zadnjih dnevih novembra mi i naši savezniki (nemci, bulgari, turĕini) odzeli smo od rumunja više kak 3600 porobljenikov, 60 oficirov, 52 štukov, 7 mašinastih puškah i vno-
go municije i živeža.

Naši i savezniĕki šereĝi su vre 1-ga decembra samo 40 kilometrov daleko bili od Bukaresta. Tak daleko, kak od Csáktornje do Kanize. Iz Bukaresta vre svaki, koj je mogel, je odbežal. Vu tem glavnom mestu vre zlo ide rumunjom, ar nemaju

kaj za jesti. Naši i nemski replani jih svaki den pohadaju, pak bombe hitaju na ov varaš, gđe se je sramotna izdaja kuhala. Novembra 29 ga su naše bombe iz replanov kraljevskoga kaštelja pogodile i jeden dĕl mu rezpuztošile. To se razme, da kralj rumunjski nije vu kaštelju stanual. On i cĕla vlada su vu Jassi zvanu varaš pobeĝli.

Kaj je naših i nemških šereĝov taborski plĕn, kaj jim je vu ruke dospelo, se još nije moglo prebrojiti. Do 1-ga decembra ipak se je tuliko zeznalo, da izvan štukov i municije su bežajuĕi rumunji vno-
go ĕelih vlakov punih s marhom i zrnjem ostavili nazaj našoj vojski, koja ju tira pred sobom. Vu više mĕstih su velike magazine naši pune s zrnjem i meljom. Pri Turnu-Severinu su nam rumunji 10 lokomotivov i 800 željezniĕkih vagonov ostavili, izvan toga 600 vagonov za plezĕrane pripravljene.

Naša i nemška vojska, koja tira rumunjsku vojsku, bijeju pred sobom, gđe ju dostigne. Rumunjski šereĝi negdi — negdi postojiju. pak se braniju, ali budu svigđi biti. Tak su pri Argesul zvanom potoku dostigli rumunje, zbili jih i više kak 2500 zarobljenikov polovili i 24 štukov odzeli od njih i to drugoga decembra.

Tretjega oktobra su nemške i bulgarske ĕete do Argepal zvanoga potoka dospеле. Ov potok samo 20 kilometrov daleko teĕe od Bukaresta. Pri tem potoku su tak zbile nemške i bulgarske ĕete rumunje, da su ovi ober 8000 zarobljenikov i 49 štukov i 100 kolah s municijom punih izgubili.

Gda ovi redi naši v štamparu dojdeju, moramo se segurno nadjati, da budu nemci i bulgari vre prevzeli Bukaresta. Moguĕe je, da ga nebudu rumunji branili, nego budu svojega varaša svojevolojno predali nemcom i bulgarom. Takov strah je med rumunjskim vojnikom, da jih nemreju njihovi

vi oficiri postaviti. Bežiju bez pameti i ako jih nemci dostigneju, predaju se. Pripetilo se je, da je jedna nemška kompanija ĕeli rumunjski regiment postavila i vu suzanjstvo odegnala.

Pri Pitestiju su ov isti den naši šereĝi do kraja vuništili jednu drugu vojsku rumunjsku. Kuliko su ovd i naši i bavarski šereĝi rumunjev postreljali, se još nezna. Veliki boj je bil ovd. Zapovednik rumunjskih šereĝov je zapoved izdal, da se rumunjska vojska do zadnjega ĕloveka mora držati i koj bi izmed rumunjskih vojnikov vpešal, mora se postreliti. To nikaj nije hasnilo, ar su naši i nemski vitĕzi predrli rumunjski front i takaj rumunjske vezire polovili.

Rusi su medtemtoga navalili pri Karpatih na naše vojnike, da vu Magjarsku vdereju. Ali zabada v je njihov trud bil. Nesu mogli naprej. Samo na jednom mestu su više, kak 1000 vojnikov zarobljenih izgubili. Kuliko su drugđi, se jošĕe nezna.

Decembra 4 ga su naši i savezniĕki šereĝi 5 kilometrov daleko od Bukaresta i s velikimi svojimi štuki rušiju predšance glavnoga varaša rumunjske.

Sprevod I. Ferenc Józsefa.

Njegvo Veliĕanstva mrtvo tĕlo novembra 27 ga su iz Schönbrunna spravili vu Hofburg. Predi kak bi mrtvo tĕlo odpelali bili, sveĕeniki su ga posvetili. Kak je toj ceremoniji konec bil, dvorjeniki su na mrtveĕka kola odnesli raku. Pred kola su osem ĕrnih konjev bili zapreženi. Tijam do kol su gardiști na red stali. Poleg rake su na obedve strani sveĕeniki išli. Vu beĕkoj cirk-

vi su najvišeša gospoda čekala mrtvo telo. Kad su ovdje još jedanput posvetili telo, svi su ostavili crkvu, koju su odmah zaklenuli.

Novembra 28 ga počemši od osme vure, svaki je slobodno pogledal još jedanput mrtvoga kralja. Čela crkva vu črnini je bila. Oltari takodjer s črninom su bili pokrili. Poleg mrtvoga tela na zlatih vankušah dete su bile cesarske i magjarske korune spodobe, nadalje nadhercegski škerljak, Njegvoga Veličanstva sablja, maršalska palica, škerljak i rukavice i svakojačke medalije. Poleg rake su gardišti stali. Vu cirkuvi podjednoma su Boga molili. Narod je 29-ga čeli dan i tridesetoga do poldana slobodno pogledal cesara i kralja mrtvo telo.

Sprevod tridesetoga popoldan ob dva vurah se počel iz cirkuve Hofburga. Kad su raku na kola deli i još jedanput posvetili, počel se je sprevod s velikom ceremonijom iz Hofburga vu Sv. Štefana cirkuvi. Medtem toga ovdje su zisla najvešša gospoda, izvanredni poslaniki, diplomatusi, kraljski tajniki, ministri, generali i t. d. Vu cirkuvi soldati vu paradni opravi su stali. Kad su ovdje opet posvetili raku i spopovali Liberu, raku su opet na mrtvečka kola deli i sprevod je pomalem išel vu kapucinsku cirkvu. Za rakom su išli kralj i kraljica, odsvunešnjih orsagov kralji, nadhercegi i nadhercegovice, poslaniki, oficiri i t. d. Na ovim putu su sami takvi vojniki stali, koji su već vu boju bili. Jedna kompanija pešičkih i jedna kompanija konjenikih je išlo odzaja.

Vu kapucinski cirkuvi takodjer sve je vu žalosti bilo. Raku iz mrtvečkih kol su vu cirkvu odnesli i na odar deli. Opet su posvetili mrtvo telo i opet su Liberu s popovali. Zatem su raku zdigli i nesli su ju vu kriptu, kam su samo kapucini, kralj, prvi glavni dvornik i dva komorniki išli. Doli vu kripti još jedanput i to zadnjič posvetili su raku i vu raki ležečega pokojnoga kralja. Od rake zeli su ključa, dali su ga gvardianu vu sranjbu i stēm su svi nazad vu cirkvu odišli. Kad je kralj gori došel vu cirkvu, čeli kraljski dvor ostavil je cirkvu, za njim pak svi drugi.

Zaprlu su cirkvu i sad već tam počiva vu miru božjem najbolsi i najmudreši naš kralj, komu nē je bilo dopušćeno, da se v čeka onomu boju konca, kojega je nē on započel, nego drugi su ga vu boj natirali, vu kojem je tak glasovitno branil naše monarchije poštenje.

Sastanak nakon više godina.

Kako mi je već navada, da svake godine u lietu na nekoliko tjednih iz doma vu svet odputujem, za da se malo razbistim, a najmiliji kraj mi je Solnograd, tirol i bavorska. Na jednom takovom mojem putovanju sam ga našel u niekom neznatnom miestancu. Tamo u sali jedine velike osterije igrali su putujući theatristi theater, pak je to obznanjival veliki žuti plakāt priliepljen na zidu rečene osterije tik kraj velikih vratih vani.

Pri čitanju toga plakata padne mi oko na umietnike ove putujuće družine, te odmah od zgora pročitam: »Tobijas Wolf, direktor.« Ovo ne baš poitičko ime probudi u meni uspomenu mojih mladih godina. Neki mladi theatrista, kojim sam ja za mog skolovanja još u Solnogradu poznal i

dobar prijatelj bil, zval se je tako. Jeli to nije mozbit taj isti Tobijas Wolf? U osteriji popitam kelnera, za gospodina direktora i taj me pošalje u extra sobu, gde sam našel staroga gospona posve podbritog lica, sa starčkim nabori i podpunom plesom na glavi, samo nekolikimi riedkimi lasi od straga, za stolom sedeti. Jeli je taj isti moj Tobijas Wolf? Dakako, onomu mladomu danas nije bil sličan, baš nikaj se na njem nije sa onim mladim slagalo, ona upadnuta u se figura, skoro ugasnute oči, napuhnjeno lice. Pred njim na stolu je stala na pol izpražojena čaša vina a glavu je desnom rukom držal poduprtu.

Ja se k njemu sednem i započmem spomenek, te za kratek čas je i on postal riečljiv, a zatim je došlo do poznavanja. Izbilja je to bil on moj, još iz mladih lieta poznani Tobijas Wolf, ali dakako promienjen i ter kako! To se razme, da niti ja nisam bil mladić od onda. Vrieme s nami siromašnimi ljudmi nemilosrdno postupa.

On mi je pripoviedal svoje dogodjaje; nije baš bilo nikaj nenavadnoga. Sudbina theatristov iz velikih kazalistih i svietskih pozornicah se često nerazlikuje od njegove, ako nije i još gorja.

»Nemogu Vam zadosta povedati« — rekel je — »kakova danas nevolja proganja i bije jednoga theater-direktora. One potrebstine, on potrošek, ono razvijanje tobložnej bogatstva, koje je potrebno pri svakom igranju pojedinog komada na pozornici, to se sve mora iz te male ulaznine naplaćivati i uzdržavati, pak onda su moji umietnici jošče k tomu tako nezasiťljivi. Ako samo zanjuše, da sam pri kassi pet šest krunah više ulaznine dobil kak navadno, to su svi odmah tu i zahtievaju predujam.«

»Ali to morem reći, osobe imam, da je niti golubi nebi bili mogli skupa znositi. Moj prvi tenor i predstavljajć junakov, to je dieteć! talentirani do neverteljnosti, a izgleda, da bi se ga čoviek, zvoj za nepozna, mogel prestrašiti. On je zviezda mojega družtva, pak za to dobi i najveći diel krajcarov od primljene ulaznine; njegova plaća iznaša često i po dvie-tri krune na dan. Samo jednu bedastu navadu ima, — rado pije liguera, ruma, šnapsa, vino i pivo; njegova žedja za rumom je neopisiva, čoviek niti nebi mislil, da je moguće tak strašno zažedjati. Moja naivna ljubiteljica, ona opet snofa puno. Jedan krat mi je rekla, da ona svoju reputaciju dade za jeden zagrabc tu-baka. Jednoga imam med mojem umietnici, koj karakter-role igra, taj mi puno publikuma dovlači, njegovomu predstavljanju za volju ide mnogi u theater, koj inače nebi išel. On zna tak naravski igrati, kak da to nije igra već istina. Ovih danah smo davali Schillerove »Razbojnik«, a on je imal rolu »Schufertle-a.« ali je toga lopova tata tak naravski predstavljaj, da su si gledalci žepu skup-tiskali.«

»Kakove tu čoviek ima više krat neugodnosti! — Slušajte samo kakovu neugodnost i nepriliku mi je nedugo prouzrokuval moj prvi tenor i predstavljajć junakov svojom pijansčinom. Ja sam najme dal predstavljati jedan, od nene kompovani žalostni komad. Taj komad mi je podpunoma uspiel, osobito žalostne sciene u njem čovieka tako dirnu, da se pod predstavom većina gospodjah u publikumu plaću. U tom komadu do-badja napravu, da se je muž jedne žene pov-dal pijanstvu i njegova žena radi toga sva

u zdvojnosti si u zadnjem aktu komada hoće prerezati vrat i zaklati se. U tom stras-nem času se pijani muž od uzrujanosti strezni, akoči si k-ženi te joj plaćuć obećaje, da se nikada više neće napiti i da će u obće posve drugi, uvijek triezni, dobar čoviek postati.

I izbilja! Komada su moji umietnici vrlo dobro igrali, sve se je slagalo i već je došlo do zadnjega akta sve bez falinge, — moj prvi tenor, predstavljajć junakah, imal je u tom komadu rolu pijanog muža, to je on tak majstoreki igral, da bi mu igrać iz velikog varaškog theatra mogel zavidjati. U sobi sedi žena, a u sobu stupi njezin muž podpunno pijan, žena se plaće te mu pred-baciva njegovo neuredno življenje, — muž se opoletava simo i tamo po sobi i konačno opadne po pozornici na pod kak je dug i širok i hrće kak stakor. Svi aplaudiraju, plećuć rukami vrhu ovak navarske igre, jer tak navarski pijanca predstaviti, to je već bila prava umietnost.«

»Ali sad dojde strašno. Njegova žena pograbi kakti u zdvojnosti veliki nož sa stola te ga prinese k vratu, kak da si hoće š njim vrat prerezati. Taj hip bi se njezin muž moral striezni i gore skocići, ali on se na podu ležeći nije niti genul, jer on nije bil samo za igru tobože pijan, već je on bil za istinu podpunno pijan kak čep.

»Ah, svemoguću Bože, neprimi mi za grieh, ali ja dalje s tim pijancom nemogu živeti!« — veli po drugi krat i tobože reže nožem okolo vrata. Žena krikne i po tretji krat glasno! »Svemoguću Bože, ja duže nemogu živeti!« — Ali sve je badava bilo, njezin muž ostane komod na podu ležati i hrće kak jazvec, publikum t. j. slušateljstvo prične nemirno postajati, smije se, nogami štopoće, nekoji izmed gledalacah su joj dapače dovikivali, da si već jednom neka prereže vrat, za da bude mir!«

Konačno je umietnica zgubila trpljivost ona odhiti nož u kut, ide do svojega pijanoga muža te mu zakriči: »Zar vi mislite, da ću si ja izbilja vrat prerezati, jer se nećete stati, to ste vi na krivim putu, vi pijani mulec!« I pać! dala mu je čusku, da je po cieleu theatru zažvenelo, a zatim je zginula za kulisami.

»Ja sam bil ves zbogom, moj sluga je hitro zastora spustil, ljudi su psikali i fuc-kali; a najveći diel njih je pleskal te su bili skoro izvan sebe od veselja nad tim do-končkom.«

»Jedan krat smo opet davali jednu dramu, u kojoj su napred došli nekoliko duhov... Njihova oprava bile su plakte, koje smo iz bližnje kasarne posudili. Kad se je onda takov u plaktu zamotani duh na pozornici okrenul, mogli su gledalci na njegovih bie-lich plećih napis crnemi slovami videti: »k. k. 41. Infanterie Regiment.« Gledalci su se pri tom odkritju silno smejali i liepota ko-mada je bila izgubljena, akoprem bi komad inače bil pun efekta.«

Promislite dakle gospodine, to sve se more jednomu putujuće družine theatra di- rektoru dogadjati, pak ipak nesme glavu zgubiti, već uvijek pri sebi ostati. Je, onda, dok smo mladi bili, dakako da je bilo liepše. Ja sam ostarel a oni takaj. Ali za u-mietnost bi ja ipak moj život dal, makar je i s težkim kruhom skoptana, kak eto vide.«

Ja sam mojom časom trknul o njegovu času, pak sam tomu čudnovatomu čovieku

obećal u večer njegov theater posietiti. Zalibože nisam mogel riec održati polag svega toga, što mi je bezplatni ulaz obećal.

Em. Kollay.

Život I. Ferenc Józsefa.

(Dalje.)

Boj s talijanom. Kralj po revoluciji višeput je mislil na to, da se bude podobrikal s Magjarskom, ali kad je to stel napraviti, počel se je talijanski francuzki boj. Medtem toga i Ausztria se je s talijanom vu boj směšala. S francuzi i stalijani Ausztria bi još bila mogla se braniti, ali vu Magjarskim je opet takov bil položaj, da lahko se opet i ovdí vužge sve. Svrho toga Ferenc József 1859. leta juliuša 11-ga sam je pohodil III. Napoleona vu Villafranki. Ovdí su mir sklopili i Ferenc József moral je Lombardiju talijanom dati. To je jeden glasovit pant bil vu životu Ferenc Józsefa. Od vezda počemši kralj je zmirom na to brigu imel, da Ausztria moćna bude i da se s Magjarskom podobrika, bez koje Ausztria nemore živeti.

Prvi koračaj. Da se kralj s Magjarskom podobrika, prvi odlučel koračaj je 1860-ga leta napravil, kad je oktobersku diplomu dal vun, ali orsag njeje stel k tomu prevolit i odhitil je cesarsku diplomu. Zatem je došel 1861-ga leta februarski patenš, vu kojem je cesar zahtěval, da Magjarski orsag oblegate pošle vu ausztriansku s pravišće. To pak je toliko znamenovalo, da Magjarski orsag nigdar nebude sloboden. Magjarski orsag posluhnu je mudroga Deák Ferencu i njeje stel prevolit k februarskomu patenšu. Jeden čas su se naravnali, pak su postali. Vu politici veliki vihiri su bili, ali Magjarski orsag dobro je znaí, da politički viher nebude ga vuništil. Čekal je bolše vrěme. Čekal je, da vu politici zrak se malo s čisti.

Pruski boj. Medtem toga prusi su opomenuli Ausztriu, da i ona najbude nazoćna vu Schleswig-Holstein zvanim boju kakti saveznik. Po ovim boju pak je Ausztria došla vu neprijateljstvo s Pruskim orsagom. Konfliktoša je to bil konec, da su se pograbili. Boj je komaj dva mesece trajal vu kojem je Ausztria odlučna bita bila od prusov pri Königreczu.

Ov boj je jako spotrpal Ausztriu. Sad je cesar opet sam počel se pogajati s magjari i nadtem je bil, da na svaki način podobrikal se bude s magjari. Pokehdob pak je Deák Ferenc tak rekel, da magjari niti po Königreczu više ne zahtěvaju, kak su i predi, kralj je posluhnu Deák Ferencu i podobrikal se je s Magjarskim orsagom.

Korunenje. Med orsagom i kraljom mir je nastal i na to okrunili su Ferenc Józsefa 1867-ga leta juniuša 8-ga. Razmi se, da stakvom paradum i stakvim veseljom, kakve parade i kakvo veselje je još nē videl svēt. Na svećanosti ćela Europa i Amerika je nazoćna bila.

Kralj i narod. Narod višeput je skazal svoju ljubav prama svojemu pravićnomu vladaru, najmre pak 1879-ga leta, kad je sreberno gostovanje obslužaval, najmre pak 1892. juniuša 8 ga kad je dvajstipet lēt bilo tomu, da se je za magjarskoga kralja dal koruniti. Ov dan je ćeli orsag pokazal svoju radost. Velika žalost je nastala po ćeloj Ausztriji, najmre pak vu Magjarskoj 1889-ga leta, kad je Rudolf kraljić na jednoj va-

dasiji naglo vumrl. Od vezda počemši samo svojemu narodu je živil. Od mladosti navěk vjutro ob ćetrti vuri se je stal i ćeli dan neprestalno je delal. Ćela zabava to mu je bila, da je rad vadasil. Negda ćelu vuru je čekal na divjoga merosca vu gödöllőinski sumi.

Velike svećanosti su bile, kad je kralj osemdeset lēt spunil. Ćeli svēt ga je onda pozdravil.

Zadnji dani. Novembra prve dane sprehladil se je kralj. Od kraja njeje kralj kašlal i vručina samo pred smrtjom ćetrti dan je došla na njega. Kad je dr Kerz videl, da položaj je tak zloćesti, da za katas-trofe moći nadjati, pozval je vu Schönbrunn dr. Ortnera iz Beća, koj je takodjer višeput bil pri kralju.

Doktori kad su toćno previzitěrali kralja, odmah su znali, da došle su zadnje vure i da ga više nē pomoći. Zadnji dan ob pol šesti vuri malo juhe je jel kralj, ob šesti vuri je zaspal, ob pol deveti vuri je počel stihati hrguliti i malo po deveti vuri spustil je plemenitu dušu. Tak je preminul najpravićneši kralj, za kojega još dugo i dugo vremena zmišlavalí se budemo.

Pěsma vu tabor odhadjajućega vojnika.

Lěpo malo Medjimurje,
Ti si rodno mesto moje,
Ostavil bum te s Ćim prvle,
Išel budem v bojno polje.

Vu sve žalosti, nevolje
Idem ta na bojno polje.
Dragi otec, draga mati,
Najte vi za me javkati.

Bože većni, ti otec naš!
Posluhni naše prošnje glas.
Teško ti mi vujujemo,
I život naš aldujemo.

Ki nebudu došli nazaj,
Bože! pokoj mirni njim daj!
Da du živeli vćekomaj,
I dobili vćekvećni raj!

Ali radi vujujemo,
I život svoj aldujemo,
Da obranimo Magjarsku,
Lěpu našu domovinu.

Bog je nam mir tu ostavil,
Rus pak je nemir napravil.
Nikaj se ga nebojimo,
Naprej! — da ga obladamo.

Raztepli se budemo svi
Vu tolim světu žalosti,
Ali ćeka vćekivećnost,
Na drugom světu nas milost.

Ráckanizza.

Kutnyák Anika.

Kak koruniju kralj?

Kad je Csernoch János hercegprimaš iz Beća dimo došel, jeden novinar odmah ga pohodil i spitaval ga je, kak je bilo vu Beću i kak budu kralja korunili. Csernoch János hercegprimaš od nekojih stvarih ovak je povědal i na pitanje odgovora daval:

— Vu Beću sem ja rekviema siuzil za pokojnoga kralja s velikom paradom i svećanostjom. Na rekviemu kralj, kraljica, svi nadhercegi i nadhercegovice, daklje ćeli kraljski dvor nazoćen je bil. Takodjer nazoćni su bili na rekviemu svi magjarski biskupi.

— Prosim kad budu kralja korunili?

— Još njeje toćno znati, koj dan bude se to pripetilo, kak sem ja ćul to decembra zadnje dane nekoji dan budemo to napravili.

— Ali budeju velike svećanosti?

— Sve obrede, koji su važneši, budemo obdržali i gledali budemo na to, da sve s kim vćekšom svećanostjom bude se dogodilo. Razmi se, da sve nebude tak moglo biti, kak je 1867-ga juniuša 8-ga bilo, jerbo to nam preći tabor, zimsko vrěme i vnogo svakojakoga blaga nam fali, koje vu ovim taboriskim vremenu nemoremo prebaviti.

Poleg toga ćela svećanost vu Budini bude i prećk vu Pesti nikakve svećanosti nebudu.

— Kak bude se kralj korunil?

— Najvćeksi kraljevski par s prošecijom v jutro ob deveti vuri bude odlazil iz kraljske palaće. Vu budavarskoj cirkvi pred vratí ja i svi kardinali i biskupi budemo čekali kralja i kraljicu, odovud s glavnim kraljskim činovnikom odpeljali je budemo na mesto. Zatem kaloćajski kardinal prošil bude hercegprimaša naj okoruni kralja. Po litaniji hercegprimaš svetim oljem namaže kralja, tojest děsnu ruku i děsno pleće se malo tekne herceg primaš svetim oljem. Zatem na kralja deneju Svetoga Štefana plašta, zatem se počne sveta meša. Hercegprimaš pred kralja stane i prećk mu da Svetoga Štefana sablju. Glavni komornik i biskupi prepašeju sablju na kralja.

— Kralj se stane iz svojega mesta i obrne se po cirkvi proti narodu, Svetoga Štefana sablju vun potegne iz toka i triput vsěće vu zrak. Svetoga Štefana korunu hercegprimaš i od orsaćke hiže zebрани poslanik skup deneju kralju na glavu, medtem toga hercegprimaš ove rěci veli: »Accipe coronam regni!« Zatem hercegprimaš kralju vu ruke da žeslo i orsaćko jabuku.

Primaš biskupi i sva orsaćka gospoda vu tronuš odpelaju i pozadiju kralja. Tronuš vu cirkvi na lěvoj trani stoji.

Kad vu tronušu kralj svoje mesto prevzěme, od orsaćke hiže zebрани poslanik zakrići: »Āljen a király!« Na to svi, koji su vu crkvi, veselo krićiju: »Āljen a király!« Kad se to vu crkvi ćuje sprožiju se na Gellért bregu postavljeni stuki.

Stěm je kralj okrunjeni i prosi da i kraljicu okoruniju stemi rěćmi: »Reginam coronare postulamus...« Kad kraljicu okoruniju, dalje traja sveta meša. Pod svetom mešom kralj i kraljica prećestiju se.

Iz budavarske cirkve prošecija na onu mestu ide, gde kralj prisegu položi. Ovo mesto na Halász zvanoj bašći bude. Ovdí od orsaćke hiže zebрани poslanik hercegprimašu vu ruke da vjerovatnicu (hitlevě) koj to prećita kralju i kralj nato prisegu položi.

— Kraljski par sad sprošecijom na »Szent György« trg ide, gde jeden brežuljek stoji napravljeni iz takve zemlje, koju su iz sveju varmegjijah skup nanosili. Ovdí kralj na brežuljek ide i ćetriput vsěće sabljom vu zrak na ćetiri strani světa.

— Na obedu samo šest su pristolu. Na prvim mestu sedi kralj i kraljica na děsnoj strani primaš i kaloćajski kardinal, na lěvoj strani pak nuncius i orsaćke hiže poslanik sediju. Kralj i gosti samo se tekneju sreberne zdele, ali niti jeden nikaj ne je. Primaš i kaloćajski kardinal vu cirkveni opravi sediju pri stolu. Po obedu fćopoharnokmešter natoći kupice, nato kralj veli: Āljen a haza! Hercegprimaš odgovori: Āljen a király!

Novinar popital je hercegprimaša, ali na konju bude jahal pod prošecijom?

— Na ovo pitanje još nemorem toćen odgovor dati. Šimor hercegprimaš 1867-ga leta jahal je, barem je predi nigdar nē sedel na konju. Morebiti, da i ja na konj se sedem, barem do vezda niti ja sem još nigdar nē jahal. Zubović major već mi je ponudil, da me za par danov navći jahati. Ali kak ja znam, sad samo on biskup bude jahal, koj bude križa nesel.

Na pitanje, kaj budu magjarski biskupi aldovali kralju, hercegprimaš odgovoril je,

da su se tak dospomenuli, da jednu zagovornu cirkvu budu dali delati i već ove penaze skup su nabrali.

Dakle još letos budemo korunili kralja!

KAJ JE NOVOGA?

— **Vu Engleziji misliju, da konec bude boju.** Englezki minister reztepel je sve kontrakte, koje je s amerikanskami fabrikami imel svrhu municije. Pokehdob pak ovi kontrakti bi do 1918-ga leta morali valati i već su je vezda vuništili, narod tak misli, da već nebude dugo boj trajal.

— **Nemci su potopili najveću ladju.** Britania zvana paroladja, koju su pri Kea otoku potopili, najveća englezka ladja je bila. Orijašku ladju lanjsko leto su prvi pustili na vodu. Tristo metrov je duga, trideset meter široka i dvajstiri meter gliboka. Orijaška ladja za petdeset minut se je otlopila, kak su ju drugo s torpedom trofili. Najmenje dvé sto osobah se je vtopilo. Do vezda još se je ne pripetilo, da tak veliku ladju podvodna ladja potopi. Lusitania na pol je samo tak velika bila, kak je Britanik. Na Britaniku su soldaćiju i municiju vozili vu Szaloniku, takodjer i štuki su bili na njoj, barem sad to englezi tajiju i tak nas hoćeju opet obtuziti pred svetom, da je to jedna mirna trgovačka ladja bila. Potlam je glas došel, da Britanik na okno došla i okna ju je pod vodu spravila.

— **Kralj i njegov dvor vu Budimpeštu.** Iz Beča pišeju, da Karoly kralj i Zita kraljica okolo sredin decembra dojdeju vu Budimpešt. Vu budinski palači već se k tomu pripravljaju. Još neje točno znati, koj dan bude došel kralj vu Budimpešt.

— **Bukarešt vu pogibelji.** Naši neprijatelji, najmre pak englezi opet su jako uzbujeni. Iz Romanije nikakve pravične glase nemoreju dobiti, poleg toga misliju, da Romanija jako vu zločestim položaju je. Toliko već znaju i vu Engleziji, da rumunji pri Krajovi strahovitno krvavo su biti bili i da poleg toga pri Dunaju stojeći rumunjski šereg, ako za vremena se vun nepotegne iz mišalovke, onda cčloga šerega primeju naši, nemci i bulgarci. Naši savezni šeragi pak neprestalno ideju i napredujeju proti glavnomu varašu, Bukareštu. Neprijateljske novine same već tak pišeju, da rumunjska sudbina za tijeden dan se prehit.

— **Kaj je ferenc József rekel?** Kad je Berzevicy Albert zadnjić na audijenciji bil i želil je kralju, da ga Bog još duže vremena vu zdravju čuval bude, tak je rekel:

— Prosim, ja sem već jako stari človek, već nemorem dugo živeti, ali morete mirni biti, jerbo za menom jeden mladi i jako dober kralj dojde, vu kojem ja veliko veselje imam. Morete se zaufati vu njega.

— **ferenc József testament.** Ferenc József kralj 1914-ga leta je napravil testamenta, kojega je višeput popravil, najmre pak, kad su krvoloki Ferenc Ferdinand zaklali. Najviše budu njegve dvé čeri herbale, Maria Valéria i Gizella nadhercegovica, za njimi pak svi vnuki.

Lépo je nadelil i svoje stare službenike, koji su ga tak dugo i verno služili. Komorniki, vadasi i drugi slugi svaki nekaj takvoga bude dobil, da se zanavék spomenuli bude mogel za dobro dušnoga kralja.

— **Oglas. Domorodci!** Naši vu teskih

bitkah proganjaju pred sobom neprijatelja, da stem skim predi nam božji mir perskribiju.

Vu onoj oružnoj urbuni opet nas prosi kr. korman, da mu pomoremo skim predi odlučno preobladati naše gadne neprijatelje. Oduševno zaril se bude, mladi i stari, da opet svaki kak premogučen bude, pomore kormanu i stem svoji domovini.

Orsag opet šest procentnate i 5½ procentnate akcije i blegatorije bude nam ponudil. Za šest procentnatu blegatoriju od svakih sto korun samo 98 korun, za 5½ procentnatu akciju pak od svakih sto korun 96 korun 25 filléra je treba platiti. Orsag 25 lét od svake 5½ procentnate akcije na 96 korun 105 korun plati, tojest povrne nazat.

Naša sparkassa od ministeriuma dopusta ima, da svaki ovdi more svoje penaze zaobilježiti orsagu. Da to svake 100 korun bojne posudbe, 75 korun posudimo na pet procentov interesa. Orsag više, kak šest procentov plaća, mi pak na pet procentov damo na ov orsački papir penaze.

Orsagu posuditi, sveta dužnost je svakomu!

Svaki domorodec poleg svoje premoğučnosti napravil bude to!

Spozdravom: Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat.

— **Vilmoš cesar vu Beču.** Zadnjić je pohodil Vilmoš nemški cesar svojega staroga saveznika, da pri mrtvom tělo nekoju molitvu zmoli. Vilmoš je već nazat dimo odišel i na sprevodu njegov najstareši sin je bil vu njegvo ime nazočen.

— **Još čuda moram moliti.** Ferenc József do zadnje vure je delal i kad je već čutil, da dojde skradnja vura, sam je prosil, da ga vu postelju spraviju.

Kad je videl, da vnoi su okolo njega, stihim glasom je rekel:

— Samo se ležite i vi, ja još čuda imam za moliti!

Zita kraljica odmah je odredila, da jednoga kipa pred kojim je kralj vnoigiput molil, k postelji doneseju. Zadnje reči su mu to bile:

— Jako mi je zlo!

— **Hercegalomska neoreča.** Iz Budimpešte na večer ob deveti vuri i petnajst minut vu redovitim vremenu se je genul 1308. br. gracki vlak, koj je skorom čeli iz tretjega razreda kućijih stal, vu kojih su poljodelavci, težaki i soldati putovali. Vu jedni kućiji ruske zarobljenike su tirali soldati. Bečki brzovlak duže se je negdi zamudil i poleg toga i ov vlak je moral se po kolodvorah muditi najmre pak na Kelenföldu je moral duže stali tak, da na hercegalomski kolodvor na mesto desete vure po polnoči ov fertal jedni je došel. Hercegalom je četerdesetšest kilometrov dalko od Budimpešta.

Gracki vlak na drugim paru šinj je stal i čekal, jerbo su već telefonerali, da bečki vlak se predblizava. Da se cuji nebi tresnuli, semafora su tak nastavili, da bečki vlak nesme na kolodvor dojt.

Brzovlaka je Vida Istvan mašinista vodil i neje s pazil, da semafor kažemu, da postati mora, neg scělom močjom je zuril se proti Hercegalomu. Od grackoga vlaka lokomotiv i tri kućije su ravno prek jednoga veksline išle, kad je doletel brzovlak i scělom močjom se je zabušil pred jim stojeće kućije. Karambol je strahoviten bil. Brzovlak na drobne falacke je zdrobil s

putniki pune kućije. Na peto kućiju pak je tizam na krov zletel brzovlaka lokomotiv. Nekeje kućije koje su odzaja bile, takodjer tak su se skup stisnule, kak kelesica. Na brzovlaku vu zadnji kućiji putovali je iz Beča Thallócy Lajoš zapovednik čele Srbije. Ova kućija takodjer tak se je spotrla, da neje bilo poznati iz česa je. Thallócy odmah je vumrl jerbo jedno železo prek žaludca ga je prebela, Glava mu je takodjer vu više mestah spotrta bila.

Strahoviten krič se je vu kmici čul i na kolodvoru ne su znali kaj se je pripetilo. Nasrečo nemški sanitěci su na kolodvoru bili, oni su prvi skočili s baklami vu rukah na pomoć onim kojim je još bilo moći pomoći. Soldati, težaki i ruski zarobljeniki počeli su izmed strahovitne ruševine još one vun poteci koji su zivi ostali. Potlam su iz Budimpešte došli branitelji, doktori i sanitěci. Jedu za drugim su potegli vun iz med ruševine mrtve. Do jutra šestdeset i dva mrtvih su vun potegli. Tak misliju, da još više jih bude. Rajenike su vu Budimpeštu odpelali iz med kojih dva su na putu vumrli. Med mrtvimi su težaki, soldati i ruski zarobljeniki. Za strahovitno nesreću Vida István bude odgovarjal.

— **Novi plebanoš.** Kotor je novoga plebanoša dobil. Magjarski korman su Ehrenreich Nándor plebanoša iz Dékányfalve premeštali u Kotor. Novoga plebanoša su 3-oga ovoga meseca lepom svečanostom primili. Veselje je jako veliko u općini i u celom Medjimurju, deje Kotor stalnoga plebanoša dobil i da je ov plebanuš Ehrenreich Nándor, koga u Medjimurju svaki človek osobito štuje. I uredništvo naših novin pozdravi novoga plebanoša iz iskrenoga srca.

— **Grki proti antantu.** Iz Grčkoga telegrafiraju, da dva grčki vojni sbori počeli su tabora proti francuzom i englezom. Već vu više mestah su bitke bile vu kojih su grki preobladali neprijateljske čete. Iz glavnoga varaša, Athena su već vun pretirali grki francuze i engleze. Pokehdob od Grčke smo zaprti, još neje točno znati, kaj se je tam zadajo vréme pripetilo. Tuliko samo pišeju talijanske novine, da med grki i francuzi počel se je boj.

— **Englezki minister predsednik.** Iz Londona javiju, da Askvith ministerpredsednik s celim ministerium se je zahvalil i kralj jih je sve odпусти. Za Askvithom Bonar Law bude prek zel to službu, koj još i od Kitschenera bolje zahtěva, da Englezija do zadnjega človeka mora boja tirati. Vu Engleziji vu takvo ime malo prijateljev bude imel Bonar.

Za nekoji dan budemo znali, ali bude mogel duže vremena biti Bonar minister, ali pak nazat Askvith bude.

— **3600 rumunjev su turćini vlovili.** Turćini takodjer vojujeju vu Romaniji s nami skup i kak njihova prijava govori pred Bukareštom vlovili su šestdeset oficirov i 3600 drugih vojnikov, tri čele batrije i s konji su vu ruke dobili s vun toga pak još jedenajst štukov, koje su rumunji ostavili.

Najnovše.

Decembra 7-ga smo dobili glas, da su naši, nemški i bulgarski šeragi prevzeli glav-noga varaša Rumunjske, Bukaresta. To je

najveksi zgubicek i najveksa kaštiga, koja je izdajicu rumunja dostignuti mogla. Pri nas, vu Nemškoj i vu Austriji su vu vekših i menjših mestah zazvonili vu svih turnah za spomen ovoga dogodjaja.

Od roditeljov.

Bože mili, Bože dragi otec naš,
Koj po noći i po dnevnu braniš nas,
Čuvaj ti nas, brani ti nas junake,
Zmisi se ti za naše roditelje.

Vu nesrećnom četirinajstom letu,
Kakva žalost je postala na svētu.
V Evropi nema više veselja,
Dok bu ova velka žalost trajala.

Bog ljubljeni mir nam jenput podeli,
Kaj se bumo s roditelji videli,
Otcu dragi, mile naše majčice,
Težiju nas ove vaše suzice.

Kada tužen listeka vam spišujem,
Za vas draga majčica se zmišljujem.
Gdē su oni naši lēpi navuki?
Koje mi od majke jesmo imeli.

Dobri jesu oni naši navuki,
Koje ovdī moramo mi zvršiti,
Za kralja i za orsag harcovati,
Za domovinu i krv prelejati.

Samo naj nam Bog pomaže i dalje,
Da mi srećno dovršimo ratanje,
Sveti Štefan, ti naš prvi prijatelj,
Budi mladim nam junakom branitelj!

Smiluj se i siromaškim ti otcem,
Ki je stavil svoju ženu s dećicom.
Vnogi otec zdavnja je pokopani,
Za njeg budu njegvi sinki pitali.

Ali da ga nebu dimo japeka,
Sama s vami ostala je majčica.
Japek mili, japek dragi dojte k nam.
Kaj se sinek, ja vaš pravi stisnem k vam!

Smiluj se Bog mladim tovarušicam,
Koj tovaruš zdavnja več je pokopan.
Ona tužna njega bude vzavala,
Ali kad ga nigdar nebu dozvala.

Kaj pak budu i vnogi roditelji,
Koji svoje sinke neđu videli,
Oni budu tužni za nje pitali,
Ali da su za navēke zaspali.

Ve pak tužen i ja se vam spričavam
Koj žalostno ovu pēsem zmišljuvam.
Ova pēsem v dekungu je zmišljena,
V Medjimurje malo je odposlana.

Vežda s Bogom sviskup mi ostanite,
Koji na domovini prebivate,
Lēpo se zahvalim vam prijatelji,
Koji jeste ovu pēsem čitali.

Bottornya.

Drávecz Ferenc.

Ház eladás!

Csáktornyan Rákóczy-utca 20. szám alatti egyemeletes ház a hozzá tartozó 2 kerttel

eladó!

Bővebbet a tulajdonosnál.

Szivoncsik Antal

Rákóczy-utca 36. sz.

MAJER TESTVÉREK bor-, bőr- és gabonakereskedése Csáktornya.

Kérje bőrkereskedőjétől a rugalmas és hajlítható

„HOPJES“-féltalpat

Már régen kitűnően bevált, mert a bőrtalpat előnyeivel bir, de nélkülözi a fa- és papiranyagból készült talpak hátrányait.

„HOPJES“ mindenütt a következő nagyságokban kapható:

Férfi	I sz.	38/40	nagyság részére	Női	A sz.	35/37	nagyság részére
"	II	41/43	"	"	B	38/40	"
"	III	44/46	"	"	C	41/43	"
Gyermekek				E sz.	22/25	nagyság részére	
"	F	26/30	"	"	"	"	"
"	G	31/34	"	"	"	"	"

Mellékelt használati útastásból láthatja Ön, hogy ezen újfajta féltalpat éppen úgy felerősíthető, mint a bőrtalpat; a tartósság sokszorosan ki van próbálva és a talp fényesen bevált.

Kérjen a bőrkereskedőnél határozottan „HOPJES“ talpat, hogy a helyeset megkapja.

MAJER TESTVÉREK bor-, bőr- és gabonakereskedése Csáktornya.

Novi štacun!

Poštuvanim občinstvom dajem na znanje, da sam na Csáktornya, vu Festetics-ulici pokraj kasarne dobro oredjeno mirodija i kratak roba štacuna odprla.

Deutsch Ede udovica.

635 2-3

Eladó ház!

Murakirályon egy

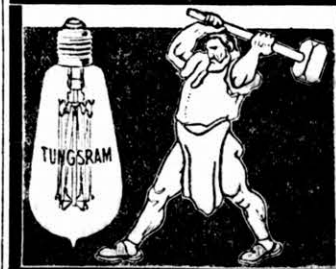
lakóház

kerttel szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Ráth Ida

m. k. postamester
Murakirály.

634 2-2

A „TUNGSRAMLÁMPA“

gazdaságos, mert hosszú élettartalmu.

A minőségért a gyár szavatol.

Kérje mindenütt a „Tungseram“ védjegyvel ellátott lámpát. Gyártja az

630 4-5

Egyesült izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság

Hazai gyártmány!

Ujpest 4.

Hazai gyártmány!

Karácsonyi és ujévi ajándékok

nagy választékban és jutányos árban kaphatók:

Rosenfeld I. órás és ékszerésznél

Csáktornyan Árpád-tér (takarékpénztári épület).

Raktáron mindennemű inga-, fali- és zsebórák.

Tört arany és ezüst a legmagassabb árban beváltatik.

633 3-4